

VASTUULLINEN KILPAILUTAPAHTUMA -OPAS

Suomen Ratsastajainliitto ry

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Tradenomi, Hevosalan liiketoiminta

Syksy 2022

Rosa Korte

Tämä opinnäytetyö käsittelee vastuullisen kilpailutapahtuman järjestämistä. Opinnäytetyö käsittelee vastuullisuuden eri osa-alueita ja sitä, miten niitä voi käytännössä hyödyntää kilpailutapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Ratsastajainliitto ry. Suomen Ratsastajainliitto kokee vastuullisuuden tärkeänä teemana ja heillä on tavoite kehittää erilaisia toimintatapoja ja työkaluja yhteiskunnallisesti kestäväns ratsastustoiminnan tueksi. Toimeksiantajan kanssa sovittiin, että tuotan oppaaseen sisällön ilman kuvitusta. Toimeksiantaja kuvittaa oppaan itse.

Työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä ja tuotoksena syntyi opas vastuullisen kilpailutapahtuman järjestämistä varten. Oppaan avulla kilpailujärjestäjät osaavat ottaa huomioon tapahtuman järjestämiseen liittyvät vastuullisuuden eri näkökulmat. Oppaassa hyödynnettiin vastuullisuuden kolmea eri osa-aluetta; ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta sekä taloudellista vastuuta.

Vastuullisuus on ajankohtainen teema, jonka tärkeys korostuu koko ajan ilmastonmuutoksen edetessä. On tärkeää, että jokainen meistä ottaa osaa ilmastoasioihin. Pienilläkin teoilla on merkitystä.

This thesis was written about responsibility and sustainability in competition events. The thesis deals with the various aspects of responsibility and how they can be practically used in the planning and implementation of the competition events.

The principal of this thesis was Suomen Ratsastajainliitto ry. They see responsibility as an important theme, and they have the goal of developing different operating methods and tools for supporting socially sustainable equestrian activities. It had been agreed with the principle that I will produce the content of the guide without illustrations. They will provide the illustration themselves.

This work was carried out as a functional thesis and the result is a guide to organizing a responsible competition event. With the help of this guide, the competition organizers know how to consider the different aspects of responsibility related to the organization of any event. This guide used three different areas of responsibility: environmental, social, and financial responsibility.

Responsibility is a current theme and the importance of which is constantly emphasized as climate change progresses. It is important that each of us takes part in climate matters. Even small actions matter.

Keywords Responsibility, Sustainability, Competition event, Equestrian competition

Pages 22 pages and appendices 8 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Vastuullisuus	2
2.1	Ympäristövastuu	3
2.2	Sosiaalinen vastuu	4
2.3	Taloudellinen vastuu.....	5
2.4	Tapahtumien vastuullisuus	6
3	Ratsastuskilpailut	7
3.1	Seurakilpailut	8
3.2	Aluekilpailut	8
3.3	Kansalliset kilpailut	8
3.4	Kansainväliset kilpailut	9
4	Kilpailutapahtumien vastuullisuus	9
4.1	Ratsastuskilpailuiden vastuullisuus.....	10
4.2	Vastuullisuus muissa lajeissa	11
4.3	Vastuullinen yhteistyökumppani	12
5	Opas	13
5.1	Jätteidenlajittelu	13
5.2	Energian käyttö.....	14
5.3	Matkustus	14
5.4	Ruoka ja juoma	15
5.5	Majoitus.....	15
5.6	Kilpailupaikka	16
5.7	Markkinointi ja viestintä	16
5.8	Sosiaalinen vastuu	17
5.9	Taloudellinen vastuu.....	18
6	Pohdinta	19
	Lähteet	20

Liitteet

Liite 1   Opas

1 Johdanto

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa opas Suomen Ratsastajainliitolle vastuullisen kilpailutapahtuman järjestämistä varten. Oppaasta selviää, millainen on vastuullinen kilpailutapahtuma, mitkä vastuullisuuden näkökulmat ovat relevantteja kilpailutapahtumien järjestämiseen liittyen sekä miten vastuullisuutta toteutetaan käytännössä kilpailutapahtumassa. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

- Millainen on vastuullinen kilpailutapahtuma?
- Mitkä vastuullisuuden näkökulmat ovat relevantteja kilpailutapahtumien järjestämiseen liittyen?
- Miten vastuullisuutta toteutetaan käytännössä kilpailutapahtumassa?

Oppaan avulla kilpailujärjestäjät osaavat ottaa huomioon tapahtuman järjestämiseen liittyvät vastuullisuuden eri näkökulmat. Oppaassa on hyödynnetty vastuullisuuden kolmea eri osa-aluetta; ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Suomen Ratsastajainliitto ry (SRL). Suomen Ratsastajainliitto on perustettu vuonna 1920 ja se on ollut kansainvälisen ratsastajainliiton, Fédération Equestre Internationalen (FEI) jäsen vuodesta 1923 lähtien. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d.)

Ratsastajainliitto järjestää ratsastuskilpailuja, edistää ratsastusta yleisenä urheilu- ja liikuntakasvatusmuotona sekä kehittää Suomen ratsastuksenopetusta ja valmennusta. Ratsastajainliiton yksi keskeisistä tehtävistä on turvata hevosen hyvinvointi kaikessa urheilu- ja harrastetoiminnassa. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d.)

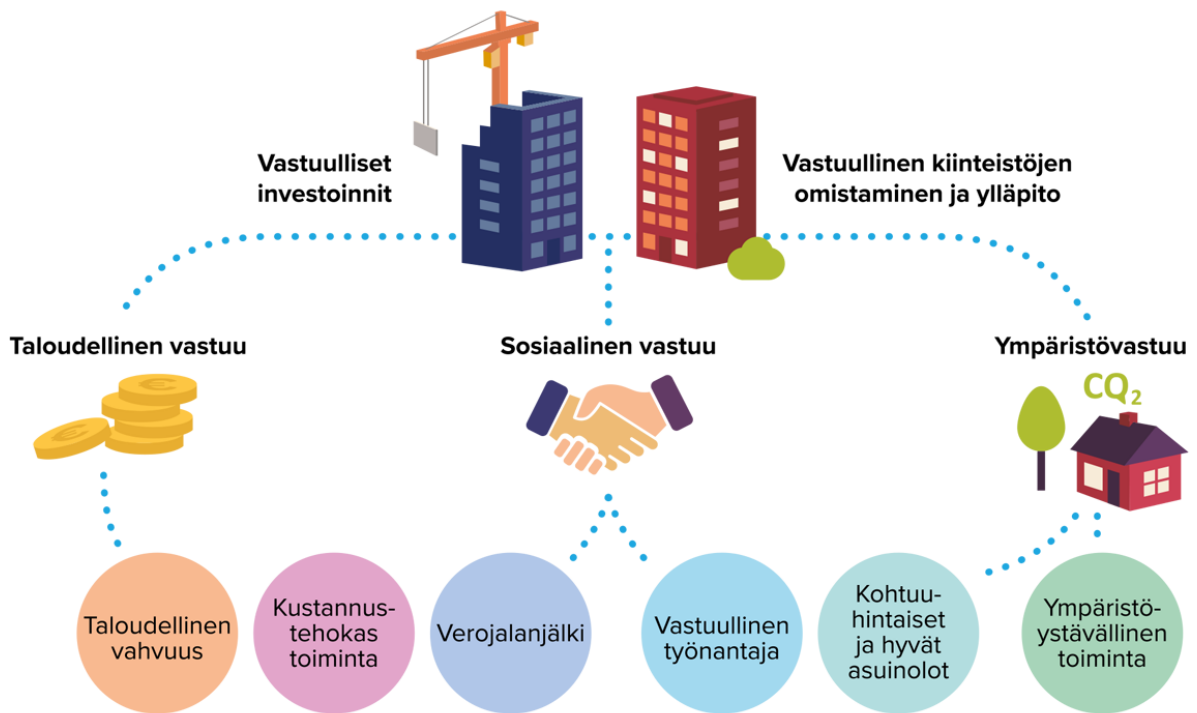
Suomen Ratsastajainliiton varsinaisia jäseniä ovat eri paikkakuntien rekisteröidyt ratsastusseurat. SRL:n yhteisöjäseniä voivat olla ratsastuskoulut ja -tallit sekä muut ratsastuspalveluja tarjoavat yritykset, yhteisöt tai oppilaitokset. Yksittäisillä henkilöillä on myös mahdollisuus kuulua Ratsastajainliittoon liittymällä jäsenyhdistysten jäseniksi. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d.)

2 Vastuullisuus

Yrityksiin sekä muihin toimijoihin kohdistuvat vastuullisuusodotukset ja -vaatimukset kasvavat jatkuvasti. Vastuullisuudella on monia positiivisia vaikutuksia liiketoimintaan, usein yrityksen menestys pohjautuu työntekijöiden ja asiakkaiden tiiviimpään sitoutumiseen. Yritysvastuussa eletään tällä hetkellä murroskautta, jossa suunta on selkeästi puheista tekoihin ja mitattaviin tuloksiin. (Keskuskauppakamari, n.d.)

Vastuullisuudella tarkoitetaan yrityksen toimintatapoja kestäväen kehityksen edistämiseksi. Vaikutukset liiketoiminnan eri osa-alueilla tulee tunnistaa, ymmärtää ja pyrkiä minimoimaan niiden haitat sekä hyödyntämään mahdollisuudet. Vastuullisuus jaetaan kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövastuu. (Juutinen, 2016, s. 26)

Kuva 1. Vastuullisuus (TA-yhtiöt, n.d.)

2.1 Ympäristövastuu

Jos halutaan toimia vastuullisesti ympäristö huomioiden, organisaation tulee ottaa vastuuta omasta toiminnasta aiheutuvista ympäristövaikutuksista. Ympäristövastuun tavoitteena on vastuullinen toiminta ympäristön kantokyvyn sekä luonnonvarojen kestäväen käytön suhteen. (Vastuullisuusraportti, n.d.)

Ympäristövastuun osa-alueita ovat jätehuolto, kierrätys, energiankulutus, logistiikka, liikkuminen, vastuulliset hankinnat, materiaalitehokkuus, kiertotalous, kemikaalien turvallinen käsittely, meluhaittojen minimointi sekä luonnon monimuotoisuuden varjeleminen. (Ekokompassi, n.d.)

Kierrätys on tehokas tapa pienentää päästöjä ja se on myös oikea teko ilmaston kannalta. Ilman sähköä on mahdotonta pyörittää yritystoimintaa ja energiankulutus muodostaakin suuren osan ympäristökuormasta. Viisaalla energiankulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa kustannusten määrään. Ihmisten ja tavaroiden liikkuminen sekä työmatkaliikenne tuottavat paljon päästöjä, näitä lukuja on mahdollista pienentää helposti päivittäisillä teoilla. Kaikissa hankinnoissa on mahdollista tehdä ilmaston kannalta parempia valintoja. Suosimalla kotimaista, välttämällä kertakäyttöä ja tuotteen alkuperän tietämisellä on jo suuri vaikutus hankintojen vastuullisuuteen. (Ekokompassi, n.d.)

Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ovat avainsanoja tehokkaaseen toimimiseen säästämällä luonnon resursseja. Materiaalitehokkuudella tarkoitetaan kilpailukykyisten tuotteiden sekä palveluiden tuottamista vähemmällä materiaalilla. Ruokahävikin vähentäminen on yksi esimerkki materiaalitehokkuudesta. Kiertotaloudella tarkoitetaan materiaalien ja tuotteiden uudelleen käyttöä, tällä tavoin säästetään tarvetta tuottaa uutta. Esimerkkejä kiertotaloudesta on vuokraaminen, yhteiskäyttö sekä tuotteet, joiden elinkaari on suunniteltu uudelleenkäyttöä varten alusta alkaen. (Ekokompassi, n.d.)

Kemikaalien turvallinen käsittely on tärkeää, jotta niistä ei aiheudu ympäristöhaittoja. Melu on yksi ympäristöhaitoista ja sen vaikutuksia tulee hallita. Melua syntyy monesta eri toiminnasta, esimerkiksi tapahtumista, tuotantolaitoksista, teollisuudesta sekä liikenteestä.

Luonnon monimuotoisuudella mahdollistetaan kaikki yritystoiminnan perusedellytykset. Näitä ovat muun muassa raaka-aineet, toimiva yhteiskunta sekä puhdas vesi. Luontokadon estäminen on myös tärkeä osa yritysten ympäristövastuuta. (Ekokompassi, n.d.)

2.2 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu kattaa organisaation henkilöstöön liittyvät asiat, mutta myös vaikutukset laajemmin yhteiskuntaan. Yrityksen sosiaalinen vastuu tarkoittaa myös vastuun ottamista työterveydestä ja -turvallisuudesta, tasa-arvosta sekä osaamisesta. (Vastuullisuusraportti, n.d.)

Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu myös yritysten toiminnan vaikutukset ympäröiviin yhteisöihin, esimerkiksi yhteistyökumppaneihin, asiakkaisiin tai paikallisiin asukkaisiin. Sosiaalinen vastuu tarkoittaa myös laadukkaita tuotteita, hyvää asiakaspalvelua, työpaikkojen luomista, verotulojen kasvattamista ja siten yleisen yhteiskunnallisen hyvinvoinnin luomista. (ProAgria, 2020)

Työlainsäädäntö ja sosiaalinen lainsäädäntö määrittelevät sosiaalisen vastuun lähtötason. Sosiaalisen vastuun kantaminen on täysin vapaaehtoista, mutta se on yhä arvostetumpi asia yhteiskunnassa. Tulevaisuudessa vastuullisuus tullaan näkemään yritysten kilpailukykyisyyden säilymisen edellytyksenä. (ProAgria, 2020)

Sosiaaliseen vastuullisuuteen kuuluu myös erilaiset kampanjat, joko itse järjestetyt vastuullisuuskampanjat tai niihin osallistuminen. Sponsorointi liittyy myös sosiaaliseen vastuuseen, monet yritykset sponsoroivatkin lähialueensa yhdistyksiä ja erilaisia urheiluseuroja. Sosiaalisesta vastuullisuudesta hyötyvät yritys, työntekijät sekä sidosryhmät, kuten asiakkaat ja omistajat. Vastuullisuus tuo huomattavaa kilpailuetua sellaisille yrityksille, jotka osoittavat, että vastuullisuus on aitoa tekemistä eikä vain kampanjoita. (Commu App, n.d.)

2.3 Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu pitää sisällään sekä liiketoiminnan kestävyuden, että organisaation ulkopuolelle kohdistuvat taloudelliset vaikutukset. (Vastuullisuusraportti, n.d.) Taloudellinen vastuullisuus tarkoittaa muun muassa liiketoiminnan eettisyyttä, verovarallisuutta sekä johdon moninaisuutta ja riippumattomuutta. (Global Compact, n.d.)

Taloudellinen vastuu on perustana muille yritysvastuun osa-alueille. Taloudelliselle vastuulle ei ole yhtä oikeaa määritelmää vaan jokainen yritys ja yhteisö muodostaa taloudellisen vastuun itse. Taloudellisen vastuun keskiössä ovat liiketoiminnan kannattavuudesta, kilpailukyvästä ja tehokkuudesta huolehtiminen. Kun taloudellinen suorituskyky on hyvä, organisaation on mahdollista huolehtia myös sosiaalisesta ja ympäristövastuusta. Taloudellinen vastuu kuvaa hyvin sitä, miten organisaatio tekee rahaa ja miten se tavoittelee voittoa sekä tuottoa. Kun talous on hyvällä perustalla, mahdollistetaan muu laajempi yritysvastuu. (Eduhouse, 2022)

Taloudellinen vastuu jakautuu kahteen eri osa-alueeseen, yrityskontekstiin ja sijoittajakontekstiin. Yrityskonteksti tarkoittaa taloudellista vastuullisuutta ja sijoittajakonteksti tarkoittaa hyvää hallintoa. Taloudellinen vastuu on kokonaisuus, jolla hahmotetaan yritystoiminnan välittömät ja välilliset taloudelliset vaikutukset sisäisiin ja ulkoisiin sidosryhmiin sekä yhteiskuntaan.

Hyvällä hallinnolla tarkoitetaan hallituksen monimuotoisuutta ja riippumattomuutta, johdon palkitsemista, korruption ja lahjonnan torjumista sekä vastuullista veronmaksua. Johdon monimuotoisuutta pidetään yritysten menestystekijänä. Hallituksen riippumattomuudella pyritään varmistamaan päätöksenteon puolueettomuus sekä yhtiön oma etu. Johdon palkitsemiseen liittyvä keskustelu on polarisoitunut vertaamaan johdon palkkatasoa muihin. Tärkeintä tulisi kuitenkin olla se, miten vastuullisuustavoitteet ovat osana johdon tavoitteiden asettamista ja siten palkitsemista. Numeerisen tuloksen rinnalla tulisi huomioida myös miten kyseiseen tulokseen päästään. Korruptio lisää eriarvoisuutta ja ympäristötuhoja, hidastaa taloudellista kehitystä sekä heikentää demokratiaa. Suomessa ilmenevät korruption muodot eivät ole kaikki rikollista tai lainvastaista toimintaa. Suomessa

ilmenee rakenteellista korruptiota, joka on epäasiallista ja heikentää luottamusta. Tämä mahdollistuu yhteiskunnan rakenteita hyväksikäyttämällä. Ratkaisuna korruption torjuntaan on avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisääminen, jossa on vielä paljon työstettävää. (Eduhouse, 2022)

2.4 Tapahtumien vastuullisuus

Tapahtumien vastuullisuudessa on tärkeää ottaa huomioon muun muassa jätteiden lajittelu, päästöjen vähentäminen, tapahtumaan liikkuminen, esteetön kulku sekä turvallisuus. Tapahtumia suunniteltaessa on hyvä keksittyä kaikkiin vastuullisuuden osa-alueisiin eli ympäristöön, taloudelliseen ja sosiaaliseen puoleen. Vastuullisen tapahtuman järjestämisessä voi hyödyntää Suomen YK-liiton kestävän kehityksen tavoitteita.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteita on yhteensä 17. Vastuullisen tapahtuman järjestämiseen liittyen kestävän kehityksen tavoitteista sopii erityisesti seuraavat tavoitteet: 6. Puhdas vesi ja sanitaatio, 7. Edullista ja puhdasta energiaa, 8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua, 10. Eriarvoisuuden vähentäminen, 12. Vastuullista kuluttamista, 13. Ilmastotokeja sekä 17 Yhteistyö ja kumppanuus. (Suomen YK-liitto, n.d.)

Kuva 2. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Suomen YK-liitto, n.d.)

Esimerkiksi urheiluyhdistyksen vastuullisuusohjelmassa on keskitytty hyvään hallintoon, turvalliseen toimintaympäristöön, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, ympäristöön ja ilmastoon sekä antidopingiin. Urheiluyhteisön toiminta on läpinäkyvää, avointa ja osallistavaa. Tavoitteena on tuottaa urheilun iloa ja positiivisia kokemuksia kaikille. Urheiluyhteisössä ei sallita minkäänlaista kiusaamista, häirintää tai epäasiallista käytöstä. Kaikki ovat tervetulleita mukaan urheiluyhdistyksen toimintaan. Urheiluyhdistys toimii kestävästi tulevia sukupolvia ajatellen, urheilu on reilua ja puhdasta. (Olympiakomitea, n.d.)

3 Ratsastuskilpailut

Yleisimmät lajit, joissa kilpaillaan Suomessa ovat este-, koulu- ja kenttäratsastus. Näissä kolmessa lajissa kilpaillaan myös olympia tasolla. Muita lajeja ovat valjakkoajo, matka-, vikellys-, para- ja lännenratsastus. Suomessa järjestetään myös islanninhevosten askellajikilpailuja. Jokaisessa lajissa on omat säännöt, joita tulee noudattaa. Kilpailuja järjestetään seura-, alue-, kansallis- ja kansainvälisellä tasolla. Ratsastuskilpailuja voi järjestää ratsastusseurat, SRL:n jäsen tallit sekä yhteisöjäsenet, joilla on oikeus kilpailujen järjestämiseen.

Ratsastuskilpailutapahtumissa on paljon muitakin sidosryhmiä paikalla kuin vain kilpailuihin osallistujat. Kilpailuissa on myös paikalla muun muassa järjestävä seura tai ratsastuskoulu, katsojat, toimihenkilöt, catering-palvelu (ulkopuolinen yritys vai esimerkiksi ratsastusseuran hallitus) sekä näytteilleasettajat.

Kaikissa ratsastuskilpailuissa tulee olla paikalla kilpailujen johtaja, tuomariston puheenjohtaja, tuomari, steward, turvallisuusvastaava, kansliavastaava, Equipe/Kipa-vastaava, tiedottaja, kuuluttaja, musiikki vastaava, palkintosihteeri, radan rakentajat ja purkajat, radan huoltovastaava, liikenteenvalvojat, tallimestari, kahvio, eläinlääkäri, lääkäri tai ambulanssi, kengittäjä sekä hevosambulanssi. Estekisoja varten tarvitsee olla kaikkien lajien yhteisten toimihenkilöiden lisäksi estekilpailutoimihenkilöitä. Näitä ovat ratamestari, tuomari, käsisihteeri, tulospalvelu, juoksutyttö, ajanottajat, verryttelyvalvoja, ratahenkilökunta, liputtaja sekä oven avaaja. Koulukilpailuissa tulee olla kaikkien lajien yhteisten toimihenkilöiden lisäksi koulukilpailutoimihenkilöitä. Näitä ovat tuomarit,

tuomarin sihteeri, juoksutyttö, portin/oven avaaja, tulospalvelu, suitsituksen tarkastaja sekä verryttelyn valvoja. (Rautalammin Ratsupalvelut Oy, n.d.)

3.1 Seurakilpailut

Seurakilpailuihin osallistuakseen ratsastaja tarvitsee seuran täys- tai perhejäsenyyden sekä seurakilpailuluvan. Seurakilpailut ovat harjoituskilpailuja, joissa on kilpailua muistuttavat olosuhteet. Seurakilpailuissa jaettavat palkinnot voivat olla esine- tai rahapalkintoja. Palkintojen arvo saa olla maksimissaan 1000 €. Seurakilpailuissa kilpailuasuun liittyvät säännöt eivät ole niin tarkat kuin muissa kilpailuissa. (Suomen Ratsastajainliitto, n.d.)

3.2 Aluekilpailut

Aluekilpailuihin voi osallistua ratsastajat, joilla on alue-, kansallinen/kansainvälinen B-, kansallinen/kansainvälinen A- kilpailulupa. Kyseisen kauden vuosimaksu pitää myös olla maksettu, jotta voi osallistua aluekilpailuihin. Kilpailuihin osallistuvilla hevosilla ja poneilla tulee olla voimassa oleva hevosinfluenssarokotus. Poneilla pitää olla myös voimassa oleva mittaustodistus. Lajisääntöjen mukaan paikalla tulee olla eläinlääkäri ja lääkäri/ensiapuhenkilöstö. Kilpailuissa jaetaan raha- ja/tai esinepalkintoja. Osallistuakseen aluekilpailuihin ratsastajan tulee olla SRL:n täys- tai perhejäsen. (Suomen Ratsastajainliitto, n.d.)

3.3 Kansalliset kilpailut

Kansallisiin kilpailuihin voi osallistua ratsastajat, joilla on kansallinen/kansainvälinen B- tai kansallinen/kansainvälinen A- kilpailulupa. Kyseisen kauden vuosimaksu tulee olla maksettu osallistuakseen kilpailuihin. Kansallisiin kilpailuihin osallistuvilla hevosilla ja poneilla tulee olla voimassa oleva hevosinfluenssarokotus, poneilla tulee myös olla voimassa oleva mittaustodistus. Lajisääntöjen mukaan paikalla tulee olla eläinlääkäri ja lääkäri/ambulanssi. Kilpailuissa jaetaan raha- ja/tai esinepalkintoja. Kansallisista kilpailuista julkaistaan viralliset tulokset ja ylläpidetään rankingseurantaa. Osallistuakseen kansallisiin kilpailuihin ratsastajan tulee olla SRL:n täysjäsen. (Suomen Ratsastajainliitto, n.d.)

3.4 Kansainväliset kilpailut

Suomen Ratsastajainliitolla on mahdollisuus järjestää kansainvälisiä kilpailuja Suomessa yhteistyössä jäsenseurojen tai muiden sopimustahojen kanssa. Kansainväliset kilpailut tulee anoa kansainväliseltä liitolta (FEI) edellisvuoden lokakuuhun mennessä. Suomessa on tavoitteena vähintään kahden kansainvälisen kilpailun järjestäminen vuodessa.

Kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvilla ratsastajilla tulee olla voimassa oleva kansainvälinen kilpailulupa, ratsastajan tulee olla myös rekisteröitynyt FEI:n ratsastajarekisteriin. Hevosilla ja poneilla pitää olla voimassa oleva kansainvälinen kilpailupassi sekä niiden tulee olla rekisteröity FEI:n hevosrekisteriin. Hevosilla ja poneilla tulee olla voimassa oleva hevosinfluenssarokotus, poneilla tulee olla FEI:n mittaustodistus. Kansainvälisiin kilpailuihin ratsastaja ei voi itse ilmoittautua, vaan SRL vastaa osallistumisoikeudesta ja kilpailuun ilmoittautumisesta. Osallistuakseen kansainvälisiin kilpailuihin ratsastajan tulee olla SRL:n täysjäsen. (Suomen Ratsastajainliitto, n.d.)

4 Kilpailutapahtumien vastuullisuus

Olympiakomitean urheiluyhteisön eettiset periaatteet ovat koko urheiluyhteisöä sitova eettinen säännöstö ja vastuullisuustyön perusta. Urheiluyhteisön mukaan jokaisessa urheilutapahtumassa tulisi ottaa huomioon hyvä hallinto, turvallinen toimintaympäristö, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ympäristö ja ilmasto sekä antidoping. (Olympiakomitea, 2021)

Hyvällä hallinnolla tarkoitetaan kaikkien yhdenvertaista ja oikeudenmukaista kohtelua. Päätöksiä tehdään varmistellen, kuunnellen ja perustellen. Rikoksiin ja rikkomuksiin suhtaudutaan aina vakavasti. Taloutta rakennetaan realistiselle ja kestäväälle pohjalle. Turvallisen toimintaympäristön aikaan saamiseksi kaikkiin tilanteisiin liittyy kasvatuksellinen ulottuvuus. Kaikki tekeminen edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käyttäytymistä ei hyväksytä liikunnassa ja urheilussa. Päihteet ja väkivalta eivät myöskään kuulu urheilutoimintaan. Fyysisiin ja psyykkisiin ongelmiin puututaan herkästi ja niitä ennaltaehkäistään aktiivisesti. Liikunnalle ja urheilulle luodaan turvalliset olosuhteet. Urheilusuoritukset eivät ole koskaan urheilijoiden arvon ainoa mittari. (Olympiakomitea, 2021)

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo saavutetaan sillä, että liikunta ja urheilu ovat avoimia kaikille. Yhteisön perustana on tasavertaisuus, moninaisuus ja oikeudenmukaisuus. Ympäristön ja ilmaston huomioimisessa on tärkeä muistaa, että kaikki ovat osa luontoa. Suojelemalla yhteistä ympäristöä, ohjataan samalla myös muita toimimaan samoin. Osallistumalla vastuullisesti erilaisiin toimenpiteisiin, saavutetaan vähitellen vähäpäästöisempi yhteiskunta. Antidoping säännöt koskettavat jokaista urheiluun osallistuvaa toimijaa. Tärkeää on, että tuetaan ja ymmärretään vastuuta, jotta osataan toimia oikein. (Olympiakomitea, 2021)

4.1 Ratsastuskilpailuiden vastuullisuus

Ratsastuskilpailuiden vastuullisuus on hyvin pinnalla oleva aihe tällä hetkellä. Helsinki International Horse Show on hyvä esimerkki vastuullisesta ratsastuskilpailusta. Heidän tavoitteensa on olla maailman johtava kestävä kehityksen ratsastustapahtuma. Tapahtumalla on kunnianhimoinen ympäristöohjelma nimeltään Jumps Green, jonka tavoitteena on toimia työkaluna kohti kestävämpiä ja vastuullisempia ratkaisuja. Tänä vuonna Horse Show otti käyttöön upouuden hiilikavionjätkilaskurin, jonka avulla pystytään selvittämään eri toimintojen päästöt sekä ensisijaisesti minimoimaan tapahtuman hiilijalanjälki. (Suomen Ratsastajainliitto ry, 2022)

Aikaisempina vuosina Helsinki International Horse Showssa on ollut yhteistyökumppanina Fortum HorsePower -palvelu. Tämän palvelun ideana on ollut tuottaa energiaa hevosten kuivikelannasta. Fortum HorsePower kuivike- ja lantahuoltopalvelu toimi vuosina 2017–2019. Fortum lopetti HorsePower -liiketoiminnan vuonna 2021. Lannan hyödyntäminen energiana on ollut puhuttava aihe hevosalalla ja Fortum HorsePower -palvelu on toiminut pioneerina lannan polttamisessa. Lanta on kuitenkin haastava polttoaine, jonka takia voimalaitokset eivät ole olleet halukkaita hyödyntämään lantaa energiantuotannossa. (Fortum, n.d.)

Tänä vuonna Helsinki International Horse Show sai uuden yhteistyökumppanin lannankäsittelyä varten. Horseco on uusi ekologinen hevosenlannan käsittely- ja vastaanottolaitos Tuusulassa. Horsecon toiminnassa on mukana kiertotalouden periaatteet ja mahdollisimman vastuullisesti toimiminen. Tämä on syynä siihen, että Horseco myy ja

käyttää vain suomalaisia kuivikkeita. Tuusulassa sijaitsevassa laitoksessa saadaan hevoselannasta kompostimultaa, jota voi käyttää esimerkiksi nurmikon perustamiseen, maanparannusaineeksi tai puutarhaan käytettäväksi. Tällä hetkellä Horsecolla on asiakkaana noin 50 tallia ja määrä kasvaa koko ajan. (Helsinki International Horse Show, 2022)

Ympäristöohjelma Jumps Greenin tavoitteita tämän vuoden Horse Showssa oli aikaisemmin mainittu hiilikavionjätkilaskuri, jonka avulla pystyttiin ensimmäistä kertaa laskea tapahtuman hiilijalanjälki kokonaisuudessaan. Tarkoituksen on, että tapahtuman jälkeen muissakin ratsastustapahtumissa voidaan ottaa sama hiilikavionjätkilaskuri käyttöön. Tehokas kierrätys ja jätteen vähentäminen jatkui tänäkin vuonna. Horse Show kompensoi kaikki tapahtumassa syntyvät jätteet Taimiteko Oy:n kautta istuttamalla taimia Suomeen. Ruokahävikkiä pyrittiin minimoimaan ja lisäämään kasvisruokaa. Tapahtumassa oli tarjolla erilaisia kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja. Tapahtumasta löytyi vesipiste oman vesipullon täyttämistä varten. Joukkoliikennettä ja kevyttä liikennettä suosittiin jälleen. Horse Show kannusti tapahtumaan osallistuvia saapumaan kestävän liikunnan periaatteiden mukaisesti. Hevoselantaa hyödynnettiin uuden yhteistyökumppanin avulla kompostimullaksi. Tapahtuma tuotettiin ekokompassin standardien mukaisesti. Tämän vuoden tapahtumassa oli ensimmäistä kertaa häirintäyhdyshenkilö, jotta tapahtuma olisi häiriövapaa kaikille osallistujille. Häirintäyhdyshenkilö auttoi ja neuvoi tapahtumaan osallistujia. Horse Show:ssa on paljon hyviä vastuullisuuden ja kestävän kehityksen esimerkkejä, joita muidenkin ratsastuskilpailuiden järjestävät voivat hyödyntää. (Suomen Ratsastajainliitto ry, 2022)

4.2 Vastuullisuus muissa lajeissa

Suomen Ladun vastuullisuusohjelmassa on neljä osaa; Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, ilmasto ja ympäristö, turvallinen toimintaympäristö sekä hyvä hallinto. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on estää kaikenlainen syrjintä ja häirintä. Järjestö haluaa saada tällaiset kokemukset tietoonsa, jotta niihin pystytään puuttumaan. Ilmasto ja ympäristö suunnitelmassa järjestö pyrkii huomiomaan sosiokulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyden. Järjestön ilmasto- ja ympäristösuunnitelma toteuttaa erityisesti ekologisen kestävyden tavoitteita. Turvallisen toimintaympäristön suunnitelmaa turvataan

erilaisilla lajikohtaisilla turvallisuusohjeilla ja riskikartoituksilla. Hyvään hallintoon liittyviä asiakirjoja löytyy järjestön nettisivuilta. (Suomen Latu, n.d.)

Suomen Taitoluisteluliiton vastuullisuusohjelma perustuu Urheiluyhteisön yhteiseen vastuullisuusohjelmaan. Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelman keskeiset osa-alueet ovat hyvä hallinto, turvallinen toimintaympäristö, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ympäristö ja ilmasto sekä antidoping. Suomen Taitoluisteluliiton tavoitteena on kannustaa jäsenistöä ja sidosryhmiä kehittämään omaa toimintaansa mahdollisimman sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti vastuulliseksi. Suomen Taitoluisteluliitto painottaa, että taitoluistelu voi olla vastuullinen laji vaan, jos jäsenseurat ja sidosryhmät toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. (Suomen Taitoluisteluliitto, 2021)

Eri lajiliittojen vastuullisuusohjelmia tarkastellessa ilmenee samat pääpiirteet, jotka tulevat Urheiluyhteisön yhteisestä vastuullisuusohjelmasta. Näitä ovat hyvä hallinto, turvallinen toimintaympäristö, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ympäristö ja ilmasto sekä antidoping. Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma pohjautuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Näistä erityisesti seuraaviin kuuteen tavoitteeseen; 3. Terveyttä ja hyvinvointia, 5. Sukupuolten tasa-arvoa, 10. Eriarvoisuuden vähentäminen, 12. Vastuullista kuluttamista, 13. Ilmastotekoja sekä 16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto. (Olympiakomitea, n.d.)

4.3 Vastuullinen yhteistyökumppani

Yhteistyökumppaneilla tarkoitetaan muun muassa avointa ja jatkuvaa kommunikaatiota, toiminnan seuraamista molempien näkökulmasta, tavoitteita ja mittareita sekä riskien ja onnistumisten jakamista. Jotta yhteistyöstä saadaan toimivaa, on tärkeä lähteä liikkeelle liiketoiminnan tavoitteista ja niiden mittareista. Kun palveluiden tuottamisen merkitys on selvää yhteistyökumppaneille, myös palveluiden tuottaminen onnistuu huomattavasti todennäköisemmin. Tämän avulla on helpompaa vastata asiakasyritysten oikeisiin tarpeisiin, kun asioiden merkitys on konkreettisesti selvillä. (SC Software Oy, n.d.)

Kun kilpailuja järjestetään mahdollisimman vastuullisesti, on hyvä ottaa huomioon myös yhteistyökumppaneiden vastuullisuus. Vaikka itse kilpailujärjestäjä olisi vastuullinen,

yhteistyökumppaneiden täytyy myös toimia vastuullisesti. Yhteistyökumppaneita valitessa tulee ottaa huomioon, onko heidän toimintansa vastuullisuutta ja kestävä kehitystä tukevaa. Eri yrityksillä on vastuullisuusohjelmia nettisivuillaan ja niihin kannattaa tutustua etukäteen. Tapaamisissa on myös hyvä ottaa puheeksi vastuullisuus ja se miten mahdollinen yhteistyökumppani kokee vastuullisuuden kyseisessä yrityksessä.

5 Opas

5.1 Jätteidenlajittelu

Jätehuollossa tärkeintä on jätteiden oikeaoppinen kierrätys ja lajittelu. Tätä varten kannattaa hankkia laaja valikoima erilaisia roskakoreja muun muassa paperille, lasille, metallille, biolle ja poltettaville tuotteille. Roskakorit on hyvä sijoittaa näkyville paikoille ja eri puolille tapahtumapaikkaa esimerkiksi katsomoon, tallialueelle, pysäköintialueelle sekä mahdolliselle leirintäalueelle. Kierrätysastioissa on hyvä lukea, mitä mihinkin roskakoriin on tarkoitus laittaa. Kannattaa myös sijoittaa selkeät opasteet kierrätysastioiden sijaintia varten, jotta ne ovat helposti löydettävissä. Tapahtuman sosiaalisessa mediassa voisi kertoa etukäteen jätteiden kierrättämisestä ja siitä mitä kaikkia jätteitä tapahtumassa tullaan kierrättämään. Tällöin katsojilla on jo etukäteen tiedossa, että tapahtumassa tullaan kierrättämään jätteet eikä kaikkia roskia silloin tule laitettua sekajätteeseen.

Tapahtumaa varten ostetut tuotteet kuten erilaiset koristeet ja matot kannattaa lahjoittaa eteenpäin, jos niille ei ole tulevaisuudessa käyttöä muita projekteja varten. Tapahtumaa suunniteltaessa kannattaa huomioida myös jätevesien käsittely. Tilat, jotka ohjaavat jätevedet jätevedenpuhdistamoihin ovat vastuullisempi valinta ympäristön kannalta.

Tavarantoimittajilta kannattaa selvittää heidän tuotteisiinsa liittyvä jätteiden määrä ja mahdolliset ongelmat. Kaikessa tapahtuman osa-alueissa tulee ottaa vastuullisuus huomioon parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä koskee myös erilaisia puhdistustuotteita. Vastuullisin valinta on käyttää kemikaalittomia puhdistusaineita.

5.2 Energian käyttö

Energian käyttöön pystyy jokainen henkilökunnan jäsen vaikuttamaan omalla toiminnallaan. Henkilökuntaa kannattaa ohjeistaa vastuulliseen energian käyttöön. Erilaiset järjestelmät ja laitteet voi sammuttaa silloin kun niille ei ole tarvetta, erityisesti kilpailutauoilla.

Henkilökuntaa kannattaa ohjeistaa himmentämään valoja tai kytkemään ne pois päältä, jos niille ei ole tarvetta. Kannattaa myös suosia kilpailupaikkoja, jotka minimoivat energian tarpeen esimerkiksi hyödyntämällä mahdollisimman paljon luonnollista valoa, käyttävät passiivista lämmitystä tai jäähdytystä. Kilpailujärjestäjällä on myös mahdollisuus rakentaa tapahtuman aikataulu maksimoimaan luonnonvaloa ja minimoimaan keinovalon tarvetta.

Omalla tallilla järjestettävissä kilpailutapahtumissa voi myös vaikuttaa valaistukseen esimerkiksi suosimalla LED-valoja, asentamalla liiketunnistimia sekä käyttää aikaohjattua ja energiatehokasta valaistusta. Jos tarvitsee erilaisia tuotteita valaistukseen liittyen, kannattaa harkita niiden vuokraamista paikallisilta toimijoilta sen sijaan, että ostaisi itse valaistuslaitteita.

5.3 Matkustus

Katsojia kannattaa kannustaa saapumaan julkisen liikenteen kulkuneuvoilla esimerkiksi tekemällä pysäköinnistä maksullisen. Tällä tavoin myös he, joilla ei ole mahdollisuutta saapua tapahtumaan julkista liikennettä hyödyntäen, voivat sopia yhteiskuljetuksia tuttujen/kavereiden kesken. Pysäköintialueita rajoittamalla pystyy myös kannustamaan katsojia hyödyntämään julkista liikennettä. Jos tapahtumalla on jokin tietty hotelli yhteistyökumppanina, kannattaa järjestää hotellilta yhteisiä kuljetuksia tapahtumapaikan ja hotellin välillä molempiin suuntiin.

Tavaraliikennettä optimoimalla kannattaa valita hevuskuljetusyrittäjiä, jotka käyttävät vain uudempia kuorma-autoja ja toteuttavat ympäristövastuullisia käytäntöjä. Kaikissa hankinnoissa kannattaa ottaa huomioon kuljetusyrittäjien toiminta ympäristövastuullisuudessa.

Yksi hyvä tapa saada yleisö suosimaan julkista liikennettä olisi se, jos jokaiseen myytyyn lippuun sisältyisi joukkoliikenteen päiväpassi ilmaisena tai mahdollisuus ostaa sellainen alennushinnalla. Tapahtuman sosiaalisessa mediassa voisi ilmoittaa selkeät ohjeet kävely- tai pyöräilyreiteistä tapahtumapaikalle sekä lähellä sijaitseviin majoituksiin. Tapahtuman sosiaalisessa mediassa voisi olla myös kerrottuna saatavilla olevista joukkoliikenteen kulkuneuvoista tapahtumapaikalle esimerkiksi linkki verkkosivuille sekä julkisen liikenteen aikataulut. Henkilökunnalle olisi hyvä tarjota joukkoliikennepassi koko tapahtuman ajaksi. Kilpailutapahtumassa tai majoitus paikassa voisi olla mahdollisuus lainata/vuokrata polkupyöriä.

5.4 Ruoka ja juoma

Ruokahävikin minimoimisessa tärkeintä olisi toimittaa keittiöhenkilökunnalle arvio katsojamääristä. Tapahtumapaikalla kannattaa välttää kaikenlaisia yksittäispakattuja pusseja esimerkiksi sokeria, suolaa ja kahvia. Kannattaa myös valmistaa tarjottava ruoka mahdollisuuksien mukaan paikan päällä eikä etukäteen. Ylijäänyttä ruokaa voisi myös myydä alennushinnalla tapahtuman loppupuolella katsojille.

Tapahtumassa kannattaa käyttää mahdollisimman vastuullisia tuotteita. Tarjolla tulisi olla vähintään yksi kasvisruokavaihtoehto. Tuotteina olisi hyvä käyttää ympäristövastuullisia tai reilun kaupan tuotteita. Kannattaa tarjota mahdollisimman paljon lähi-, kausi- ja luomuruokaa, tästä kannattaa myös ilmoittaa tapahtuman sosiaalisessa mediassa. Tarjolla tulisi olla myös alkoholittomia juomia. Oman vesipullon täyttöä varten voisi olla vesipiste, tällä tavoin vähennettäisiin yksittäispakattujen vesipullojen ostoa. Kertakäyttöastioista kannattaa valita mahdollisimman vastuullinen vaihtoehto.

5.5 Majoitus

Majoituksessa kannattaa myös välttää kaikenlaisia yksittäispakattuja tuotteita, kuten shampoot, hoitoaineet, saippuat, sokeri, suola, kahvi. Majoituspaikassa voisi välttää kertakäyttöastioiden käyttöä ja käyttää pestäviä astioita niiden tilalla. Tapahtuman sosiaalisessa mediassa voisi mainostaa hotelleja, jotka sijaitsevat tapahtumapaikan lähellä.

Eri majoituspaikkojen kanssa voisi myös tehdä yhteistyötä ja esimerkiksi tarjota polkupyöriä lainaan tai vuokrata niitä.

Jos majoitus on tapahtuman itse järjestämä, kannattaa ottaa ympäristö huomioon ostopolitiikassa ostamalla mahdollisimman paljon paikallisia ja sertifioituja tuotteita. Puhdistusaineissa kannattaa käyttää vain ympäristömerkittyjä 100 % biohajoavia puhdistusaineita. Mahdollisuuksien mukaan mainosta lähellä sijaitsevia hotelleja ja muita majoituspaikkoja, joilla on kestävän kehityksen politiikka.

5.6 Kilpailupaikka

Suunnittele lannan keräämistä varten erillinen paikka, joka sijaitsee lähellä kilpailualueita. Huolehdi myös, että mahdollisuuksien mukaan lanta uusiokäytetään tapahtuman jälkeen esimerkiksi Horseco palvelulla.

Kannattaa käyttää uudelleen tai vuokrata esimerkiksi estelakustoa, aitoja, bannereita, teltoja, elektronista materiaalia. Jokaisen uuden tavaran tilaustarpeet kannattaa arvioida. Mahdollisuuksien mukaan kannattaa suunnitella pitkäaikaisia suhteita yhteistyökumppaneiden kanssa. Kannattaa myös tehdä yhteistyötä muiden paikallisten tapahtumien kanssa ja käyttää materiaaleja uudelleen tulevissa tapahtumissa.

Kilpailupaikaksi kannattaa valita sellainen paikka, josta on hyvät kulkuyhteydet tärkeimmille julkisen liiketeen yhteyksille sekä majoituspaikkoihin. Kilpailupaikassa kannattaa käyttää ympäristöystävällisiä tuotteita ja materiaaleja sekä välttää sellaisia materiaaleja, jotka kuormittavat ympäristöä. Mahdollisuuksien mukaan tapahtumassa kannattaa käyttää paikallisten kukkakauppojen kukkia somistamiseen ja palkintokimppuihin.

5.7 Markkinointi ja viestintä

Kilpailijoiden kanssa kannattaa kommunikoida sähköisesti esimerkiksi ilmoittautumisen ja aikataulun suhteen. Katsojien kanssa kannattaa myös kommunikoida sähköisesti esimerkiksi

lippujen ja tapahtuman ohjelman suhteen. Kannattaa välttää erilaisten koriste-elementtien käyttöä ja valita kestäviä sisustus elementtejä.

Kannattaa ostaa uudelleen käytettäviä kaulanauhoja ja akkreditointimerkkejä medialle ja henkilökunnalle. Mahdollisuuksien mukaan kannattaa suosia paikallisia tavaroiden ja palveluiden tuottajia esimerkiksi paino- ja viestintäyhtiöt. Tapahtumaan kannattaa palkata mahdollisimman paljon paikallista työvoimaa sekä vapaaehtoisia. Kannattaa suosia etäpalavereita tapahtumaa suunnitellessa, ellei ole välttämätöntä olla paikan päällä.

Tapahtumassa kannattaa käyttää mahdollisimman vastuullisia tuotteita. Kannattaa käyttää sertifioitua paperia kaikkeen painomateriaaliin esimerkiksi FCS. Palkitsemisessa kannattaa suosia kestäviä palkintoja esimerkiksi paikallisesti tuotettuja, ympäristöystävällisiä ja hyödyllisiä.

Tapahtuman suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon kestävän kehityksen kulut alusta alkaen. Kestävästä tavoitteista tapahtuman suhteen kannattaa kertoa etukäteen ja mainostaa tapahtumaa vastuullisena tapahtumana. Kilpailupaikalle voisi myös pystyttää ständin, jossa voi keskustella katsojien kanssa kyseisen tapahtuman kestävän kehityksen näkökulmista. Tällä tavoin saadaan osallistujat tuntemaan olonsa osaksi tapahtuman kestävän kehityksen prosessia. Ständillä voisi myös kertoa kestävän kehityksen näkökulmista tapahtumassa esimerkiksi energiankäytöstä, kuljetuksista, majoituksesta sekä jätehuollosta.

Tapahtuman jälkeen osallistujille voisi lähettää tyytyväisyyskyselyn tapahtumasta, tämän avulla saadaan kartoitettua mahdollisia kehitys kohtia tulevaisuutta ajatellen. Kannattaa myös seurata tapahtuman arvosteluja sosiaalisessa mediassa ja sitä kautta arvioida mahdollisia muutoksia seuraavaan tapahtumaan.

5.8 Sosiaalinen vastuu

Tapahtumapaikka tulee suunnitella esteettömäksi liikuntarajoitteisia varten. Tapahtumaan saa osallistua kaikki ikään, sukupuoleen, etniseen tai uskonnolliseen taustaan riippumatta. Kilpailuluokat tulee olla avoimia kaikille sukupuolille. Kilpailutapahtumasta tulisi kerätä

palautetta kilpailijoilta, kilpailijoiden avustajilta, katsojilta sekä työntekijöiltä. Tapahtumassa toimivilla toimihenkilöillä tulee olla voimassa olevat lisenssit. Kilpailutapahtumassa tulee olla ensiapu henkilökunta paikan päällä onnettomuus tilanteita varten.

Turvallisuus tulee huomioida kilpailutapahtumaa suunnitellessa esimerkiksi kylttien avulla, jotta osallistujat tietävät mitä löytyy mistäkin, selkeillä kulkureiteillä yleisölle ja hevosille. Vapaaehtoisia työntekijöitä tulee ohjata toimiman turvallisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kilpailutapahtumassa tulee suosia mahdollisimman paljon paikallisia yhteistyökumppaneita ja myös mainostaa heitä. Kilpailutulokset tulee arvioida asianmukaisella tavalla ja jokaisen kilpailijan tulee saada oma arvio kilpailusuorituksesta.

Kilpailua varten tulee olla suunniteltuna pelastussuunnitelma mahdollisia hätätilanteita varten. Turvallisuutta lisätään parhaiten varautumalla riskeihin ennakoiden.

Turvallisuusvastaavan tehtäviä on mm. kilpailun pelastussuunnitelman laatiminen, ilmoittaa viranomaisille tarvittavat tiedot, ensiavusta ja järjestyksen valvonnasta sopiminen.

Saniteettitiloista huolehtiminen on myös tärkeää sosiaalisen vastuun osalta.

5.9 Taloudellinen vastuu

Kilpailijoiden osallistumismaksujen hinnoittelun tulee olla asianmukaista. Kannattaa tehdä realistiset kustannusarviot tuloista (esim. yhteistyösopimukset, myyntipaikkavuokratuotot, kilpailukahvila, pääsyliput, lähtö- ja osallistumismaksut), menoista (esim. eläinlääkäri, kengittäjä, EA-ryhmä, tuomarit, stewardit, ratamestari), olosuhdekuluista (esim. kilpailukentän pohjan huolto, kalustovuokra, tilavuokra, kentän koristelu, saniteettitilojen vuokra, katsomorakenteiden vuokra, sähkö ja vesi, jätehuolto), palkinnoista (esim. ruusukkeet, esinepalkinnot, rahapalkinnot) sekä muista palveluista (esim. kilpailukahvila, ravintolapalvelut, VIP, yleisöohjelmalvelut mm. väliaikaohjelma).

Kilpailutapahtumalle kannattaa etsiä yhteistyökumppaneita, jolta saa lisätuloja.

Asianmukaisista sopimuksista tulee huolehtia kaikkien tahojen kanssa mm. tekemällä kirjallisen sopimuksen ja pyytämällä laskutusosoitteen. Tärkeää on myös huolehtia palkkioiden maksusta toimihenkilöille sopimusten mukaisesti. On erittäin tärkeää, että

tapahtumaan osallistuvista vapaaehtoisista työntekijöistä huolehditaan lakien ja hyvien tapojen mukaisesti.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada toimeksiantajalle konkreettinen opas vastuullisen kilpailutapahtuman järjestämistä varten. Opas on valmis luovutettavaksi toimeksiantajan käyttöön ja viimeisteltäväksi kuvituksen osalta.

Opinnäytetyön aihe on mielestäni hyvin mielenkiintoinen ja ajankohtainen.

Toimeksiantajalla on vastuullisuusohjelma ja heillä on pitkän aikavälin tavoitteet sekä vuosittaisia tavoitteita ja toimenpiteitä suunniteltuna vastuullisuuteen liittyen.

Toimeksiantaja tulee hyödyntämään opasta osana heidän vastuullisuusohjelmaansa.

Suomen Ratsastajainliiton jäsenyhteisöt saavat konkreettisia työkaluja asian käytäntöön vientiä varten.

Opinnäytetyön suunniteltu aikataulu venyi työn teon vuoksi, mutta onneksi toimeksiantaja ei asettanut takarajaa työn valmistumiselle. Mitä olisin tehnyt toisin? Opinnäytetyön aikataulusuunnitelman olisi voinut tehdä tarkemmaksi, koska hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Nyt tekeminen venyi loppuvuoteen asti ja valmistuminen jäi viime tippaan. Kirjalähteitä olisi voinut käyttää enemmän sähköisten artikkelien rinnalla. Tällöin tietoperustasta olisi saanut todennäköisesti monipuolisemman.

Lähteet

Commu App (n.d.). *Mitä on sosiaalinen vastuullisuus ja yhteiskuntavastuu?* Haettu

27.11.2022 osoitteesta: <https://commuapp.fi/blogi/mita-on-sosiaalinen-vastuullisuus-ja-yhteiskuntavastuu/>

Eduhouse (2022). *Taloudellinen vastuullisuus*. Haettu 27.9.2022 osoitteesta:

<https://app.eduhouse.fi/palvelu/fi-hr-p/koulutukset/38071826-vastuullisuus>

Ekokompassi (n.d.). *Ympäristövastuu*. Haettu 15.9.2022 osoitteesta:

<https://ekokompassi.fi/ymparistojarjestelma/ymparistovastuu/>

Fortum (n.d.). *HorsePower-palvelu*. Haettu 3.10.2022 osoitteesta:

<https://www.fortum.fi/media/2020/12/fortum-lopettaa-horsepower-liiketoiminnan-ja-kuivike-ja-lantahuoltopalvelun-tarjoamisen-helmikuun-lopussa-2021>

Global Compact (n.d.). *Hyvä hallinto ja taloudellinen vastuullisuus*. Haettu 25.9.2022

osoitteesta: <https://www.globalcompact.fi/hyva-hallinto-ja-taloudellinen-vastuullisuus>

Horseco, hevosen lannankäsittely. Haettu 29.10.2022 osoitteesta:

<https://helsinkihorseshow.fi/horseco-uusi-lannankasittelyn-kumppani-tapahtuman-vastuullisuutta-edistamaan/>

Jumps Green ympäristöohjelma (2022). Haettu 29.10.2022 osoitteesta:

<https://www.ratsastus.fi/uutiset/helsinki-horse-show-jumps-green-loikkia-kohti-kestavampaa-tulevaisuutta/>

Juutinen, S. (2016). *Strategisen yritysvastuun käsikirja*. Talentum Pro, E-kirja. Haettu

27.11.2022 osoitteesta: [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#kohta:STRATEGISEN\(\(20\)YRITYSVASTUUN\(\(20\)K\(\(c4\)SIKIRJA/piste:b4](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#kohta:STRATEGISEN((20)YRITYSVASTUUN((20)K((c4)SIKIRJA/piste:b4)

Keskuskauppakamari (n.d.) *Keskuskauppakamarin Ihmisoikeussitoumus*. Haettu 29.5.2022

osoitteesta: <https://kauppakamari.fi/palvelut/ihmisoikeussitoumus/>

- Kilpailutasot, seura-, alue-, kansallis- ja kansainväliset kilpailut. Haettu 16.7.2022 osoitteesta:
<https://www.ratsastus.fi/kilpailu-ja-valmennus/kilpailujarjestelma/>
- Olympiakomitea (2021). Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet. Haettu 27.11.2022 osoitteesta: <https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2021/11/a49b971c-reilu-peli-2021.pdf>
- Olympiakomitea (n.d.). Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma 2020–2014. Haettu 2.10.2022 osoitteesta: <https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2020/02/ee3bcc3b-urheiluyhteison-vastuullisuusohjelma-2020-2024.pdf>
- Oppaassa hyödynnetty FEI Sustainability Handbook for Event Organisers. Haettu 12.11.2022 osoitteesta: <https://inside.fei.org/fei/about-fei/fei-library/sustainability-handbook>
- ProAgria (2020). *Sosiaalinen vastuu – haaste vai mahdollisuus?* Haettu 22.9.2022 osoitteesta: <https://www.proagriaoulu.fi/fi/sosiaalinen-vastuu/>
- Rautalammin Ratsupalvelut Oy (n.d.). Toimihenkilöohjeet. Haettu 29.10.2022 osoitteesta:
<https://www.rautalamminratsastuskeskus.fi/kilpailuiden-toimihenkilöohjeet>
- SC Software (n.d.). *Toimittajia vai yhteistyökumppaneita?* Haettu 21.11.2022 osoitteesta:
<https://www.scsoftware.fi/toimittajia-vai-yhteistyokumppaneita/>
- Suomen Latu (n.d.). Vastuullisuusohjelma. Haettu 29.10.2022 osoitteesta:
<https://www.suomenlatu.fi/tietoa-meista-2/jarjeston-esittely/vastuullisuusohjelma.html>
- Suomen Ratsastajainliitto ry (n.d.). Organisaatio. Haettu 26.5.2022 osoitteesta:
<https://www.ratsastus.fi/srl/organisaatio/>
- Suomen Taitoluisteluliitto (n.d.). Vastuullisuusohjelma. Haettu 29.10.2022 osoitteesta:
<https://www.stll.fi/vastuullisuus/vastuullisuus-taitoluistelussa/>
- Suomen YK-liitto (n.d.). Kestävän kehityksen tavoitteet (kuva 2). Haettu 2.10.2022 osoitteesta: <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>
- TA-yhtiöt (n.d.). Vastuullisuus (kuva 1). Haettu 19.9.2022 osoitteesta:
<https://ta.fi/vastuullisuus>

Vastuullisuusraportti.fi (n.d.). *Vastuullisuustietoa yrityksille*. Haettu 29.5.2022 osoitteesta:

<https://vastuullisuusraportti.fi>

Liite 1: Opas

1 Vastuullinen kilpailutapahtuma -opas

Tähän oppaaseen on koottu vastuullisen kilpailutapahtuman järjestämisohteet. Oppaassa on käsitelty vastuullisuuden eri osa-alueita laajasti.

2 Jätteidenlajittelu

2.1 Kannusta jätteiden kierrätykseen ja lajitteluun

- Hanki laaja valikoima erilaisia roskakoreja (paperi, lasi, metalli, bio ja poltettavat tuotteet) ja sijoita niitä eri puolille tapahtumapaikkaa (katsomo, tallialue, pysäköinti, leirintäalue)
- Selkeät opasteet kierrätysastioiden sijaintia varten
- Sijoita kierrätysastiat näkyvälle paikalle
- Kerro etukäteen kierrätyksestä katsojille (esim. sähköisesti tapahtuman nettisivuilla)

2.2 Laajenna materiaalien ja tuotteiden käyttöä

- Lahjoita tavarat (esim. koristeet, matot) eteenpäin, joita ei voida käyttää uudelleen muihin projekteihin

2.3 Jätevesi

- Hyödynnä tiloja, jotka ohjaavat jätevedet jätevedenpuhdistamoihin

2.4 Käytä vastuullisia tuotteita

- Käytä vain kemikaalittomia puhdistusaineita

2.5 Organisoi ja koordinoi kestävästä kehitystä

- Selvitä tavarantoimittajilta heidän tuotteisiinsa liittyvä jätteiden määrä ja mahdolliset ongelmat

3 Energian käyttö

3.1 Laajenna materiaalien ja tuotteiden käyttöä

- Harkitse valaistuslaitteiden vuokraamista paikallisilta toimijoilta sen sijaan, että ostaisit niitä
- Vuoraa tarvittaessa äänentoistolaitteet

3.2 Minimoi uusiutumattomien energianlähteiden käyttöä

- Informoi henkilökuntaa sammuttamaan järjestelmät ja laitteet, kun niitä ei tarvita, erityisesti kilpailutauoilla
- Suosi kilpailupaikkoja, jotka minimoivat energian tarpeen (esim. luonnollinen valo, passiivinen lämmitys tai jäähdytys)
- Rakenna tapahtuman aikataulu maksimoimaan luonnonvaloa ja minimoimaan keinovalon tarvetta
- Asenna liiketunnistus, aikaohjattu tai energiatehokas valaistus
- Käytä jäähdytys-/lämmitysjärjestelmiä mahdollisuuksien mukaan uusiutuvalla energialla
- Käytä vaan LED-valoja
- Ohjeista henkilökuntaa himmentämään valoja/kytkemään ne pois päältä, jos ei ole tarvetta

4 Matkustus

4.1 Optimoi/vähennä yksityisautoilua

- Kannusta katsojia saapumaan julkisen liikenteen kulkuneuvoilla

- Tee pysäköinnistä maksullinen palvelu, joka kannustaa katsojia saapumaan yhteiskuljetuksella
- Rajoita pysäköintialueita ja järjestä yhteisiä kuljetuksia hotellin, tapahtumapaikan ja saapumis-/lähtöpaikan välillä

4.2 Optimoi/vähennä tavaraliikennettä

- Valitse hevospeljetusyrityksiä, jotka käyttävät uudempia kuorma-autoja ja toimivat ympäristövastuullisesti
- Valitse kuljetusyrityksiä, jotka toimivat ympäristövastuullisesti

4.3 Suosi kävelyä, pyöräilyä ja julkisen liikenteen käyttöä

- Sisällytä jokaiseen myytyyn lippuun joukkoliikenteen päiväpassi, joka on joko alennushinnalla ostettavissa tai ilmainen
- Anna kilpailuihin osallistujille selkeät ohjeet paikalle saapumiseen (verkkosivuilla, lipuissa, jne.). Jaa karttoja, joissa on tietoa kävely- ja pyöräilyreiteistä tapahtumapaikalle, majoitukseen jne.
- Kerro tarkemmin saatavilla olevista joukkoliikenteen kulkuneuvoista (linkki verkkosivuille, aikataulut, jne.) tapahtuman verkkosivuille sekä muihin medioihin
- Tarjoa joukkoliikennepassi koko henkilökunnalle
- Lainaa/vuokraa polkupyöriä (esim. kilpailupaikalla, majoitus paikassa)

5 Ruoka ja juoma

5.1 Minimoi jätteen muodostuminen

- Toimita arviot katsojamääristä keittiöhenkilökunnalle välttääksesi ruokahävikkiä
- Vältä yksittäispakattuja pusseja sokeria, suolaa, kahvia, jne.
- Valmista tarjottava ruoka mahdollisuuksien mukaan paikan päällä

- Myy ylijäänyt ruoka mahdollisuuksien mukaan alennuksella tapahtuman loppupuolella tapahtumaan osallistujille

5.2 Käytä vastuullisia tuotteita

- Tarjoa vähintään yksi kasvisruokavaihtoehto
- Käytä ympäristövuustuullisia tai reilun kaupan tuotteita
- Tarjoa mahdollisimman paljon lähi-, kausi- ja luomuruokaa
- Tarjoa myös alkoholittomia juomia
- Rakenna vesipiste oman vesipullon täyttöä varten
- Käytä vastuullisia kertakäyttöastioita

6 Majoitus

6.1 Minimoi jätteen syntyminen

- Vältä pieniä yksittäispakattuja tuotteita esim. shampoo, hoitoaine, saippua, sokeri, suola, kahvi jne.

6.2 Laajenna materiaalien ja tuotteiden käyttöä

- Käytä pestäviä astioita
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, käytä kierrätysystävällisiä astioita

6.3 Suosi kävelyä, pyöräilyä ja julkisen liikenteen käyttöä

- Mainosta hotelleja, jotka ovat lähellä tapahtumapaikkaa
- Pyydä hotelleja lainaamaan polkupyöriä asiakkailleen

6.4 Käytä vastuullisia tuotteita

- Ota ympäristö huomioon ostopolitiikassa (osta paikallisia ja sertifioituja tuotteita)
- Käytä ympäristömerkittyjä 100 % biohajoavia puhdistusaineita

6.5 Osallistu, jaa ja lisää tietoisuutta

- Mainosta hotelleja, joilla on kestävän kehityksen politiikka
- Kouluta henkilöstöä ympäristön ja kestävän kehityksen käytännöistä

7 Kilpailupaikka

7.1 Kannusta jätteiden kierrätykseen ja lajitteluun

- Suunnittele lannan keräämistä varten erillinen paikka, joka sijaitsee lähellä kilpailualueita
- Huolehdi, että lanta uusiokäytetään tapahtuman jälkeen mahdollisuuksien mukaan (esim. Horseco)

7.2 Laajenna materiaalien ja tuotteiden käyttöä

- Käytä uudelleen, jaa, vuokraa tai lahjoita materiaalia sen käytön maksimoimiseksi (estekalusteet, aidat, bannerit, teltat, sähköinen materiaali jne.)
- Harkitse tarkkaan uusien tuotteiden/materiaalien tilaustarve, etsi ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja
- Panosta pitkäaikaisiin suhteisiin yhteistyökumppaneiden kanssa
- Tee yhteistyötä muiden paikallisten tapahtumien kanssa ja käytä materiaaleja uudelleen tulevaisuudessa

7.3 Suosi kävelyä, pyöräilyä tai julkisen liikenteen käyttöä

- Valitse paikka, josta on hyvät yhteydet (mieluiten kävelymatkan päässä) tärkeimmille julkisen liikenteen pysäkeille/asemille, hotelleille jne.

7.4 Käytä vastuullisia tuotteita

- Käytä ympäristöystävällisiä tuotteita ja materiaaleja (esim. kierrätettyjä, biohajoavia, yms.) ja vältä materiaaleja, jotka kuormittavat ympäristöä (esim. PVC-teippi, kertakäyttöiset muovipussit, yms.)
- Käytä paikallisten kukkakauppojen kukkia somisteina ja palkintokimppuina

8 Markkinointi ja viestintä

8.1 Minimoi jätteen syntyminen

- Kommunikoi sähköisesti kilpailijoiden kanssa (esim. ilmoittautuminen, aikataulu, yms.)
- Suosi viestinnässä sähköisiä kanavia katsojien kanssa (esim. liput, tapahtumaohjelma, yms.)
- Minimoi koriste-elementtien käyttö ja yritä valita kestäviä sisustus elementtejä

8.2 Laajenna materiaalien ja tuotteiden käyttöä

- Osta uudelleenkäytettäviä kaulanauhoja ja akkreditointimerkkejä (esim. media, henkilökunta, yms.)

8.3 Optimoij ja vähennä henkilöstökuljetuksia

- Suosi paikallisia tavarantoimittajia ja palveluntuottajia (esim. paino- ja viestintäyhtiö)
- Palkkaa mahdollisimman paljon paikallista työvoimaa ja vapaaehtoisia
- Suosi etäpalavereita tapahtuman suunnittelussa, ellei ole välttämätöntä olla paikan päällä

8.4 Käytä vastuullisia tuotteita

- Käytä sertifioitua paperia mihin tahansa painomateriaaliin (esim. FCS)
- Suosi palkitsemisessa kestäviä tuotteita (esim. tuotettu paikallisesti, ympäristöystävällinen, hyödyllinen yms.)

8.5 Osallistu, jaa ja lisää tietoisuutta

- Mainosta tapahtumaa vastuullisena tapahtumana
- Pystytä tapahtumapaikalle ständi, jossa voi keskustella katsojien kanssa kyseisen tapahtuman kestävästä kehityksen näkökulmista. Tällä tavoin saadaan osallistujat tuntemaan olonsa osaksi tapahtuman kestävästä kehityksen prosessia
- Kerro katsojille kestävästä kehityksen näkökulmista tapahtumassa esim. energiankäytöstä, kuljetuksista, majoituksesta, jätehuollosta jne.)

8.6 Organisoijaksi ja koordinoi kestävästä kehityksen työtä

- Tee tyytyväisyyskysely osallistujille tapahtuman jälkeen
- Seuraa tapahtuman arvosteluja ja sen saamaa mediahuomiota arvioidaksesi mahdolliset kehityskohteet tulevia tapahtumia varten

9 Sosiaalinen vastuu

- Tapahtumapaikka on suunniteltu esteettömäksi liikuntarajoitteisille
- Tapahtumaan saa osallistua kaikki ikään, sukupuoleen, etniseen tai uskonnolliseen taustaan riippumatta
- Kilpailuluokat ovat avoimia kaikille sukupuolille
- Kilpailutapahtumasta kerätään palautetta kilpailijoilta, kilpailijoiden avustajilta, katsojilta sekä työntekijöiltä
- Tapahtumassa toimivilla toimihenkilöillä tulee olla voimassa olevat lisenssit, huomioiden tapahtuman luonne (harjoitus-, seura-, alue-, kansallinen-, kansainvälinen kilpailu)

- Kilpailutapahtumassa tulee olla ensiapu henkilökunta paikan päällä
- Turvallisuus on huomioitu kilpailutapahtumaa suunniteltaessa (kyltit, selkeät kulkureitit yleisölle ja hevosille jne.)
- Vapaaehtoisia työntekijöitä ohjataan toimimaan turvallisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- Suositaan paikallisia yhteistyökumppaneita
- Kilpailutulokset arvioidaan asianmukaisella tavalla
- Jokainen kilpailija saa oman arvion suorituksesta
- Kilpailun pelastussuunnitelma hätätilanteita varten
- Turvallisuusvastaava paikan päällä kilpailutapahtumassa
- Huolehdi saniteettitiloista

10 Taloudellinen vastuu

- Kilpailijoiden osallistumismaksujen hinnoittelu on asianmukainen
- Realistiset kustannusarviot tuloista, menoista, olosuhdekuluista, palkinnoista sekä muista palveluista
- Pyri etsimään kilpailutapahtumalle yhteistyökumppaneita, joilta saa lisätuloja
- Huolehdi asianmukaisista sopimuksista kaikkien tahojen kanssa
- Huolehdi palkkioiden maksusta toimihenkilöille sopimusten mukaisesti
- Tapahtumaan osallistuvista vapaaehtoisista työntekijöistä huolehditaan lakien ja hyvien tapojen mukaisesti